

भूतोपहतचित्तेव महाविष्टेव ॥ कुशलाः सर्वव्याधिनिवारणकुशलाः ॥ अभितुष्टाः मल्लतसत्कारैरिति शेषः ॥ ३० ॥ व्याधिमाचक्ष्व व्याधिकृतं चेच्छयनमिति शेषः ॥ प्रियं कार्यं कर्तव्यमिति मनसि वर्तते इति शेषः ॥ विप्रियं कृतं तव यस्य अप्रियं कर्तव्यत्वेन तव मनसि वर्तते इति शेषः ॥ ३१ ॥ पक्षद्वयनिमित्तोपि क्रोधो मास्त्वित्याह ॥ कः प्रियमिति त्वयि यो दरिद्र इति शेषः ॥ अप्रियं लभतां त्वद्विप्रियकारीति शेषः ॥ मारौत्सीः ॥ आत्मनोऽभिप्रायं रुद्धं गुप्तं माकार्षीरित्यर्थः ॥ संपरिशोषणं कायस्येति शेषः ॥ ३२ ॥ तदेव

भूतोपहतचित्तेव ममचित्तप्रमाथिनि ॥ संति मे कुशला वैद्यास्त्वभितुष्टाश्च सर्वशः ॥ ३० ॥ सुखितां त्वां करिष्यंति व्याधिमाचक्ष्व भामिनि ॥ कस्य वापि प्रियं कार्यं केन वा विप्रियं कृतं ॥ ३१ ॥ कः प्रियं लभतामद्य को वा सुमहदप्रियं ॥ मारौत्सीर्माचकार्षीस्त्वं देवि संपरिशोपणं ॥ ३२ ॥ अवध्यो वध्यतां को वा वध्यः को वा विमुच्यतां ॥ दरिद्रः को भवेदाढ्यो द्रव्यवान्वाप्य किंचनः ॥ ३३ ॥ अहं च हिमदीयाश्च सर्वे तव वशानुगाः ॥ न ते कंचिदभिप्रायं व्याहंतुमहमुत्सहे ॥ ३४ ॥ आत्मनो जीवितेनापि ब्रूहि यन्मनसि स्थितं ॥ बलमात्मनि जानंती न मां शंकितुमर्हसि ॥ ३५ ॥ करिष्यामि तव प्रीतिं सुकृतेनापि तेशपे ॥ यावदावर्तते चक्रं तावती मेव सुंधरा ॥ ३६ ॥ द्राविडाः सिंधुसौवीराः सौराष्ट्रादक्षिणापयाः ॥ वंगांगमगधामत्स्याः समृद्धाः काशिकोसलाः ॥ ३७ ॥ तत्र जातं बहुद्रव्यं धनधान्यमजाविकं ॥ ततो वृणीष्व कै केयि यद्यत्त्वं मनसेच्छसि ॥ ३८ ॥ किमायासेन ते भीरु उत्तिष्ठोतिष्ठ शोभने ॥ तत्त्वं मे ब्रूहि कै केयीय तस्ते भयमागतं ॥ ३९ ॥ प्रपंचयति ॥ अवध्य इत्यादि ॥ ३३ ॥ आत्मनो जीवितेन हेतुनापि ते कंचिदभिप्रायं न द्विषयं व्याहंतुं नोत्सहेऽतो मनसि यत्स्थितं तद्विषयेच्छास्ति तद्ब्रूहि ॥ आत्मनि स्वस्मिन्बलं मत्प्रेमरूपं जानंती ॥ अयं मदुक्तं करिष्यति न वेति मां शंकितुं नार्हसि ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ सुकृतेनापि स्वपुण्येनापि ते तव शपे शपथं ददामि ॥ यदित्वदुक्तं न कुर्यां तर्हि सर्वसुकृतं मे वृथेति शपथं ददामीत्यर्थः ॥ अथात्मनि दुष्करसंपादनसामर्थ्यं दर्शयति ॥ यावदिति चक्रं सूर्यमंडलं आवर्तते प्रकाशयति तावती सर्वापि सुंधरा मे मदधीना ॥ ३६ ॥ द्राविडसिंध्वादयो देशाः सर्वे मदधीना एव ॥ ३७ ॥ अतस्तत्रेत्यादि ॥ तत्र जातं द्रव्यमपि मदधीनमेव ॥ ३८ ॥ ३९ ॥